questions to ask, very inquisitive; e.g. *Vájas.*: आशिक्षाये प्रश्निनमुपशिक्षाया अभिप्रश्निनम् (scil. नियुनक्ति). E. अभि and प्रश्निन्.

अभिप्रहत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Struck, hurt; e. g. *Suśruta*: वृक्षादयथाभिप्रहतात्क्षीरिणः क्षीरमावहेत्। मांसादेवं च तात्क्षिप्रं शोणितं संप्रसिच्यते. E. हन् with प्र and अभि, krit aff. क्त.

अभिप्राणन Tatpur. n. (-नम्) Breathing forth, exhaling (comp. अपानन 'inhaling'); e. g. *Śankara* in his comm. on the *Brihadár.-Up.*: अभिप्राणनं प्रथमं कृत्वा पश्चादपान्यात्. E. अन् with प्र and अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिप्रातर् Avyayíbh. Towards morning; (in *Śatap.* XIV. 9. 4. 18. according to *Dwivedag.* with the implied sense 'towards the morning of the fourth day'). E. अभि and प्रातर्.

अभिप्राप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) [1] Obtained, acquired. [2] Arrived, gone towards. E. आप् with प्र and अभि, krit aff. क्त.

अभिप्राप्ति Tatpur. f. (-प्तिः) [1] Approach, arrival. [2] Obtaining, acquiring. E. आप् with प्र and अभि, krit aff. क्तिन्.

अभिप्राय Tatpur. m. (-यः) [1] Intention, purpose, design; e. g. *Rámáy.*: नाभिप्रायमभिज्ञाय ममैवं वक्तुमर्हसि; or *Nyáya S.*: अविशेषाभिहिते ऽर्थे वक्तुरभिप्रायादर्थान्तरकल्पना वाक्छलम्; or *Vijnánabh.*: यच्छास्त्रेषु शरीरद्वयमेव श्रूयते तल्लिङ्गशरीराधिष्ठानशरीरयोरन्योन्यनियतत्वेन सूक्ष्मत्वेन चैकताभिप्रायादिति 'because their oneness is meant to be conveyed by &c.'; or *Dandin* (as quoted by *Jayam.*): तं भाविकमिति प्राहुः प्रबन्धविषयं गुणम्। भावः कवेरभिप्रायः काव्येष्वासीद्व्यवस्थितः; or *Bhattik.*: यद्यकल्प्यदभिप्रायो योद्धुं रक्षःपतेः स्वयम् &c. [2] 'Goal': a name or epithet of Vishnu; the 871st of his thousand names in the *Anuśásanap.* of the *Mahábh.*; because he is the goal of the world which is finally merged in him: *Mahábh.*: अभिप्रायो प्रियार्हो ऽर्हः &c. (*Gangádhara*: पुरुषार्थेच्छुभिर्नित्यमभिप्रेयत इत्यसौ। आभिमुख्येनाच जगत्प्रैति काले ऽथ लीयते). [3] Opinion, belief, meaning; e. g. *Sáhityad.*: केचित्तु कर्मणि कुशल इति रूढावुदाहरन्ति। तेषामयमभिप्रायः। कुशं लाति। इति व्युत्पत्तिलभ्यः कुशग्राहिरूपो मुख्यो ऽर्थः ..... दर्भरूपमर्थं बोधयति; or *Bharatas.* on the *Bhattik.*: भृङ्गः .... तां ददंश। यतः करं दृष्ट्वा रक्तपद्ममित्यभिसंधिरभिप्रायो यस्य &c.; or *Manu*: तेषां स्वं स्वमभिप्रायमुपलभ्य पृथक्पृथक्। समस्तानां च कार्येषु विदध्याद्धितमात्मनः. [4] Motive, reason, consideration; e. g. *Jaiminiyanyáyam.*: पूज्यानां प्रत्यक्षनामग्रहणमयुक्तमित्यभिप्रायेण (from this reason) हुतशब्दस्थाने होतृशब्दः पठ्यते; or *Jayam.* on the *Bhattik.* (अबोधि दुःस्थं त्रैलोक्यम्): त्रैलोक्यं निहन्मि यस्मिन्हन्यमाने ऽपि सीताद्रुहो ऽपि नश्यन्ति। इत्यभिप्रायेण (from this reason) दुःस्थमबोधि; or *Ved. Sára*: इदमज्ञानं समष्टिव्यष्ट्यभिप्रायेण (*through the consideration of its being taken collectively or separately*) एकमनेकमिति च व्यवह्रियते। तथा हि यथा वृक्षाणां समष्ट्यभिप्रायेण वनमित्येकत्वव्यपदेशः &c. [5] Implied sense, bearing of a word, of a sentence &c. (used in the same way as भाव, and in distinction from अर्थ, the obvious or literal sense of a word &c.); e. g. *Dáyabh.*: विष्णुवचने च बन्धुपदं मातुलाद्यभिप्रायम्; or *Sáyaṅa* (in the comm. on the *Rigv.*): गामश्वमितिजात्यभिप्रायमेकवचनम्; or *Bharatas.* on the *Bhattik.* (1. 6.): विश्वकर्मणा नेदृशी शोभना पुरी निर्मिता। अत इमां विलोक्येदृक्पुरीनिर्माणे चेष्टा जातेत्यभिप्रायः. [6] Reference, relation; e. g. *Pánini*: स्वरितञितः कर्त्रभिप्राये क्रियाफले (*Káśiká*: कर्तारं चेत्क्रियाफलमभिप्रैति). [7] Any thing meant or intended, but not real, a semblance; e. g. *Rigv. Prátiś.*: विवृत्त्यभिप्रायेषु च पीवो अन्नाँ रयिवृधः 'amongst the semblances of hiatus' (i. e. amongst sandhis of final vowels and beginning semivowels, which are not real hiatus, but may be considered as such); or ..... अभिप्रायांश्च परिपादयन्ति. E. इ with प्र and अभि, krit aff. घञ्.

अभिप्री Tatpur. m. f. n. (-प्रीः-प्रीः-प्रि) (ved.) Pleasing, agreeable to; e. g. *Rigv.* or *Vájas.*: अभिप्रियं यत्पुरोळाशम् &c. (*Sáy.*, *Mahídh.* = प्रीणयितारम्). E. प्री with अभि, krit aff. क्विप्.

अभिप्रीति Tatpur. f. (-तिः) Wish, desire; e. g. *Dhátup.*: क्ष्च दीप्तावभिप्रीतौ च (*Mádh.*: अभि° = अभिलाषः). E. प्री with अभि, krit aff. क्तिन्.

अभिप्रेत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Intended, designed; e. g. *Kumárila* on the *Mánava S.*: यद्युपवसथादि पावमानं हविरभिप्रेतं स्यात् &c.; or *Hitopad.*: यथाभिप्रेतमनुष्ठीयताम्. [2] Wished, desired, agreeable; e. g. *Pánini*: अव्यये ऽयथाभिप्रेताख्याने कृञः क्त्वाणमुलौ; or *Káśiká*: द्रव्यमयं माणवकः। अभिप्रेतार्थानां पात्रभूत इत्यर्थः; or कुजनमनभिप्रेतं कुर्वन्नसौ प्रतिलोमः; or *Rámáy.*: पूर्वैरयमभिप्रेतो गतो मार्गो ऽनुगम्यते; or न ते किंचिदभिप्रेतं न कर्तुमहमुत्सहे। आत्मनो जीवितेनापि करिष्ये ते प्रियं प्रिये; or *Bhágav. Pur.*: परच्छन्दमविदुषा पुष्यमाणो जनेन सः। अनभिप्रेतमापन्नः प्रत्याख्यातुमनीश्वरः. [3] Meant, implied; e. g. *Jaimini S.*: सहत्वं चैककर्म्यं स्यात्तदेकत्वात्त्वचो ऽनभिप्रेतं प्रकृतित्वात् &c.; or *Mitáksh.*: .... प्रयोगान्तरकरणे द्वैगुण्यातिक्रमो ऽभिप्रेतः; or the same on a penance entailed by the theft of gold: सुवर्णपरिमाणादर्वागपीत्यभिप्रेतम्. [4] Believed, assumed; e. g. *Vijnánách.* on the *Sánkhya Prav.*: इदानीं नास्तिकाभिप्रेता अपि बन्धहेतवो निराकर्तव्याः. E. इ with प्र and अभि, krit aff. क्त.

अभिप्रेप्सु Tatpur. m. f. n. (-प्सुः-प्सुः-प्सु) Desirous of obtaining, wishing for; with a noun in the accus.; e. g. *Manu*: ऐन्द्रं स्थानमभिप्रेप्सुः .... राजा. E. आप् in the desider., with प्र and अभि, krit aff. उ.

अभिप्रेर्यमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Driven, instigated, impelled; e. g. *Suśruta*: वायुनाभिप्रेर्यमाणो गर्भाशयमनुप्रविश्यावतिष्ठते. E. ईर् in the pass., with प्र and अभि, krit aff. शानच्, ágama मुक्.

अभिप्रोक्षण Tatpur. n. (-णम्) Sprinkling, affusion. E. उक्ष् with प्र and अभि, krit aff. ल्युट्.

अभिप्लव Tatpur. m. (-वः) A religious act, forming part of the sacrifice गवामयन (q. v.) and consisting of ceremonies which last six days; the ceremony of the first and sixth of these days is called ज्योतिस्, of the second and fourth गो, of the third and fifth आयुस् (*Kalpavyákhyá*: ज्योतिर्गौरायुर्गौरायुर्ज्योतिरिति षडहो ऽभिप्लव इत्युच्यते); the अभिप्लव recurs several times at the various stages of the Gavámayana and bears its name, according to a legend of the *Śatapatha-Br.*, because the Ádityás, rivalling with the Angirasas in the precedence of getting into the paradise, *jumped* into it by means of the hymns which occur in this ceremony 'अथादित्याश्च ह वा अङ्गिरसश्च। उभये प्राजापत्या अस्पर्धन्त वयं पूर्वे स्वर्गं लोकमेष्यामो वयं पूर्व इति। त आदित्याः। चतुर्भिः स्तोमैश्चतुर्भिः पृष्ठैर्लघुभिः सामभिः स्वर्गं लोकमभ्यप्लवन्त यदभ्यप्लवन्त तस्मादभिप्लवाः'. E. प्लु with अभि, krit aff. अप्.

अभिप्लुत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Overflowed, overrun;